

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/541

KARAR NO : 1983/687

ÖZET: Başvuru üzerine Uyuşmazlık Mahkemesince görevli yargı yeri belirlendikten sonra yeniden görevsizlik kararı verilmesi halinde bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığı hak.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Erol Gözmen ve arkadaşları

O L A Y : Sanıklardan Erol Gözmen'in sorumlu yazı işleri müdürlüğünü

yaptığı (Yeni Güney) isimli derginin Temmuz 1978 tarihli nüshasında (Kayseri konuşmaları) ana başlığı altında (Devrim zorunlu bir ihtiyaçtır) başlığı ile yayınlanan ve sanık Yılmaz Güney ile yapılan söyleşi içeren ve sanık Ersan Sarıkaya tarafından kaleme alınmış yazıda; ihtilalci, zora dayalı sosyalizm yani komünizm propagandası yapıldığı, devletin egemenliği altındaki topraklardan bir bölümünün devlet yönetiminden ayrılarak ayrı bir türk devleti kurulmasının istendiği iddia olunarak İstanbul C. Savcılığınca düzenlenen 13.12.1978 günlü iddianame ile TCK.nun 142/1-6., 173/3., 142/3-6., 311/1-4. maddeleri gereğince cezalandırılmaları isteniyse haklarında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi; 9.10.1979 gününde, esas 1978/601, karar 1979/279 sayı ile; sanıkların eylemlerinin sıkıyönetim mahkemelerinin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi; 11.9.1980 gününde, 1980/96 esas sayı ile; sanığa atılı suçun, sıkıyönetim ilânından önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla bağlantılı bulunmadığı nedeniyle 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 22.12.1980 gününde, 1980/573-602 sayı ile; suçun, devletin varlığına yönelik olarak cumhuriyeti, vatan ve milletin bütünlüğünü, bölünmezliğini, bağımsızlığını milli güvenliği tehlikeye düşüren temel hak ve özgürlüğü ortadan kaldırmaya zemin hazırlayan olayların düşünsel ve eylemsel yapısını oluşturduğundan bu suçların MCK.nın 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği böylece, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu açıkca ortadadır. Suçun 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 13/a maddesinde belirlenen ve sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş olmasına karşın, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu cumhuriyete vatan ve ülusun bütünlüğüne, bölünmezliğine, bağ-

sızlığına yönelik suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantısı açık olduğundan davanın aynı yasanın 13/b maddesi uyarınca Askeri Yargı yerinde görülmesi sonucuna varılarak başvurunun reddine karar vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi; 10.7.1981 gününde, esas 1980/96, karar 1981/691 sayı ile; suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülen bir dava ile bağlantılı olmadığı ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 19. maddeye göre yapılan başvurusu üzerine verdiği kararın istisari mahiyette bulunduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş ve görev uyuşmazlığının çözümü için dava dosyası Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın 19.8.1982 günlü, 1982/2952 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi, Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığında, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve A. Vahap Özasan'ın katılmaları ile yaptığı 12.12.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dindikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Bir yargı merciinin Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma kararı verdikten sonra yüksek mahkemenin bu konudaki kararına uymasının yasa buyruğu olduğu bilinen bir gerçektir.

Çünkü Anayasa'nın 158. ve 2247 sayılı Yasa'nın 1. maddelerinde yer alan hükümler aynı yasanın 20. ve 28. maddelerindeki hükümler Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının niteliğini ve bağlayıcılığını simgelemekte, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin bir danışma kurulu olmayıp bir yüksek mahkeme ve yargısal karar veren bir kuruluş olduğunu vurgulamaktadır.

Yasa koyucunun 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesini düzenlemekle güttüğü amaç olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarma yerine ondan daha çabuk ve hızlı işleyen ve sonuca götüren bir başvurma yolu oluşturarak, görev sorununu bir anza önce çözümlenmesini sağlamaktır. Bir yargı yerinin verdiği görevsizlik kararı üzerine, dava dosyası önüne gelen mahkemenin görev açısından durumu değerlendirilerek, takdir yetkisini kullanarak görevsizlik kararı vermesi halinde kendisi bu kararı kaldırma yetkisine nasıl sahip değilse 19. madde uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar verdikten sonra da başvuran mahkemenin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin bu konudaki kararını beklemesinin

yasa buyruğu alındığında kuşkuya ve duraksamaya yer bulunmamaktadır.

Gerçi görev konusunun kamu düzenine ilişkinliği nedeniyle yargılamanın her evresinde gözönünde bulundurulması Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belirleyen karardan sonra dahi görev konusunu düzenleyen yasa değişiklikleri olursa, yargı mercilerinin (aksine bir hüküm konmamışsa) bu değişikliği gözönünde tutmaları doğaldır. Ancak bu aşamada görev konusuna ilişkin yasa değişikliklerine ilişkin değerlendirme yapmak Uyuşmazlık konusu dava elinde bulunan yargı merciine ait olmak gerekir.

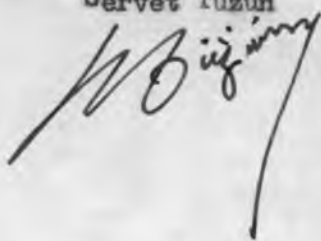
Nitekim sıkıyönetim askeri mahkemesinin başvurusunun reddine ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesi kararı 1402 sayılı Yasa'da 2301 sayılı Yasa ile yapılan ve yürürlükte olan değişiklik gözönünde tutularak verilmiştir.

Bu durumda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli yargı yeri daha önce belirlenmiş olduğundan görev konusunda yeniden bir karar verilmesine yer bulunmamaktadır.

SONUÇ: İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca 11.9.1980 günlü, 1980/96 esas sayılı başvurusu üzerine, Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 22.12.1980 günlü, 1980/573-602 sayılı kararı ile 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 13. maddesinde yapılan son değişiklikte nazarı itibare alınarak, davaya Askeri Yargı yerinde bakılması gerektiği şeklinde görevli yargı mercii belirtildiğine göre, bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına ve ancak, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde yasa ve yonteme aykırı olarak verilen 10.7.1981 günlü, esas 1980/96, karar 1981/691 sayılı görevsizlik kararının Başkan Servet Tüzün'ün karşı oyuyla ve oyçokluğuyla 12.12.1983 gününde kesin olarak karar verildi.

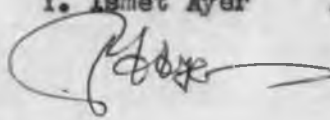
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

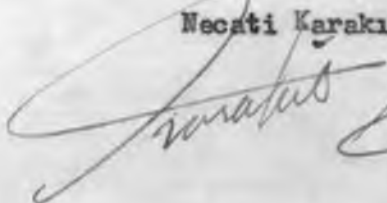

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Necati Karakış

Üye

Osman Kayacan

Üye

A. Vahap Özaslan

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/541

KARAR NO : 1983/687

KARŞI OY

Bu konuya ilişkin görüşümüz 29 Mart 1983 günlü ve 18002 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 29.11.1982 günlü, esas 1981/1471, karar 1982/802 sayılı karara ekli karşı oy yazısında ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Aynı gerekçelerin burada yinelenmesine gerek görmüyür ve o kararda belirtilen görüşlerle bu karardaki çoğunluk görüşüne de katılmıyorum.

Başkan
Servet TÜZÜN

t/ç